

Д.А.Қонаев атындағы жалпы орта білім беретін мектебі КММ

**Педагог-дефектологтың 2022-2023 оқу жылында жүргізген жұмыстарының
ЕСЕБІ.**

2022-2023 оқу жылы

Мектептегі дефектологиялық қызметтің негізгі мақсаты: Ерекше білім беруді қажет ететін балаларды интеллектуалдық және сенсорлық дамуындағы ауытқулардың алдын ату, түзете-дамыту жұмыстарын жүргізу арқылы білім беру. **Міндеті:** Ерекше білім беруді қажет ететін балаларды оқыту, тәрбиелеу, түзеу жөніндегі шешімдерді жас ерекшелігіне байланысты қолдану. Ерекше білім беруді қажет ететін балаларға коррекциялық көмек көрсету. Оқушылардың дүниетанымдық деңгейін байыту, қоршаған орта құбылыстары мен заттар туралы түсініктерін қалыптастыру.

Мектептегі дефектолог жұмысының негізгі бағыттары: диагностика, коррекция және дамыту, ағарту және кеңес, алдын-алу жұмыстары бойынша жүргізіледі. Қыркүйек айында 1-ші сынып оқушыларының мектепке дайындығын анықтау және 5-ші сынып оқушыларының орта буынға бейімделуін анықтау мақсатында жұмыстар жүргізілді. Әр сыныптың сабақтарына жекелей қатысып оқу үлгерімі жағынан, тіл кемістігі жағынан, оқушылардың жалпы психологиялық ахуалы қадағаланды. Жалпы жылдық, айлық, жоспарлар құрылды. Дефектолог жұмысының циклограммасы жасалды. Осы жүргізілген зерттеулер қортындысы әр сыныптың ата аналар жиналысында талқыланды. 5 сынып оқушыларының 10-11 жастағы балалардың жеткіншектік даму кезеңіне түскенін ескеру, қарым қатынастың дамуындағы психологиялық даму деңгейінің жоғарлауы, оқушылардың пәндік бейімделуіне назар аударып жағдай жасау, орта буынға бейімделуі, жаңа мұғалімдерге бейімделуін анықтау мақсатында психологпен бірлескен жұмыстар жүргізілді.

Жұмыстың негізгі бағыттары:

Диагностикалық бағыт. Мақсаты: Тұлғаның жеке және психикалық даму ерекшеліктерін, сондай-ақ даму динамикасын зерттеу.

Түзету және дамыту бағыты. Мақсаты: Оқушының психикалық және тұлғалық дамуындағы ауытқуларды түзету, жалпы оқу дағдысы мен біліктілікті дамыту.

Ағартушылық, әдістемелік бағыт. Мақсаты: Бала дамуының даму ерекшеліктері, түзету-дамыту жұмысы бойынша ағарту.

Психологиялық консультация, кеңес жүргізу бағыты. Мақсаты: Педагогикалық үрдістердегі қатысушыларға мәселелерді шешуге көмек көрсету.

2022 – 2023 оқу жылының қыркүйек айында

- Ерекше білім беруді қажет ететін балалардың психикалық даму ерекшеліктері туралы диагностикалық іс-құжаттарын жинақтадым.
 - Мектепте ерекше білім беруді қажет ететін 4 оқушы бар:
 - 1 сынып Дауылбай Бейбарыс
 - 1 сынып Ергешбай Балауса
 - 1 сынып Тажихан Ұлжан
 - 1 сынып Қаныхан Айнель
 - 1 сынып Абдуали Айсұлтан
 - 1 сынып Арипхан Нурали
 - 1 сынып Мейірбек Санжар
 - 1 сынып Абдихадир Ануар
 - 2 сынып Асанбай Бейбарыс

- 2 сынып Абдималик Жігер
- 2 сынып Тағайбек Алькен
- 2 сынып Абдималик Нұрислам
- 3 сынып Арнпхан Улан
- 4 сынып Кенесбай Байбек
- 4 сынып Тажихан Жанеля

Оқушылардың ата-аналарының құжаттары, оқушылардың құжаттары жинақталды. Сынып жетекшілері құжаттармен танысты. Осы оқушылармен жұмыстануда жеке диагностикалық және топтық жұмыстар өткізу үшін сабақ кестесі құрылды. Әр оқушыға жеке диагностикалық сабақтар 30-35 минуттан, аптасына 2 рет барлығы 60-70 минут. Топтық жұмыстар 45 минуттан, аптасына 2 рет барлығы 90 минут. Балалардың жасын, даму деңгейін ескере отырып, топқа бөлу және жеке түзету-дамыту жұмыстары жүргізілді. Ерекше білім беруді қажет ететін балаларға арнайы күнтізбелік жоспар құрылып, сабақ кестесі жасақталды. Қажетті көрнекі құралдар анықталып, дайындалды. Ерекше білім беруді қажет ететін балаларға бір-бірімен қарым-қатынасындағы, тәртібіндегі қиыншылықтарды түзету және сауықтыру арқылы қолдау жасалып, көмек көрсетілді. Мектепте тіркелген үйде оқитын балалардың пән мұғалімдеріне күнделікті сабақтарын ұйымдастыруға, сабақ өткізуге әдістемелік көмек көрсетіліп, кеңес берілді.

Педагог-дефектолог: Г.Жабагиева

**Д.А.Қонаев атындағы жалпы орта мектебінің 2022-2023 оқу жылындағы
педагог - дефектологтың қазан айына жасаған
Мәліметі**

Қазан айында үйде оқитын 2 оқушын әр қайсысының үйіне барып психологиялық жай күйін қарап, мінездеме толтырды. Сонымен қатар ақпан айында үйде оқытылатын оқушылардың ата-аналарымен байланысып сұхбаттастым. 8⁻ сынып оқушысы Төленті Ақботаның ата-анасымен жеке кездеу ұйымдатырып қызы Төленті Ақботаның сабақ үлгерімі жайлы, денсаулығы жайлы әңгімелестік.

10- Сынып оқушысы Абайбекова Сымбаттың анасымен кездесіп, оқушының қазіргі таңда денсаулығы жақсарып келе жатқандығы жайлы анасы айтып өтті, сонымен қатар өтіліп жатқан пән мұғалімдеріне алғысын білдіретіндігін айтты.

✓ Ерекше білім беруді қажет ететін балаларға медициналық, педагогикалық маглумағтар жинақталды.

✓ Бастауыш сынып оқушыларымен зейінін дамыту мақсатында «Дүкенге саяхат» жаттығуларын өткіздім.

✓ Жаңа оқу жылына кабинетті жабдықтадым, жылдық, айлық жоспар құрдым, сабақ кестесін құрдым.

✓ Тілінде кемістігі бар оқушылардың ата-аналарына кеңес берді.

✓ Тілінде ауытқуы бар балаларды дұрыс оқыту мақсатында мұғалімдерге кеңес бердім.

Бірінші сынып оқушыларының ата-аналарына кеңес бердім. Әкімшілік тарапынан дефектолог-мұғалімнің жұмысын мектеп директоры және оқу ісінің меңгерушісі қадағалап отырады. Түзету-дамыту блогынан мектеп психологі мен әлеуметтік педагогтың көмектері көрсетіліп отырады.

Тілінде кемістігі бар балалармен жұмыс барысында білім беру және тіл дамыту, қандай дыбыстарды дұрыс дыбыстай алмайтынын тексере отырып, оқушылармен мынандай жұмыстар жасалды: артикуляциялық жаттығулар, дыбыстарға байланысты тақпақтар жаттатқызылды. Өмірге бейім болу үшін түстерді айыра білу, жыл мезгілдерін, оң мен солды, өз мекен-жайын, ата-анасының қайда жұмыс істейтінін, таза мен ласты айыра білу үйретілді. Бұл оқушылардың деңгейіне қарай жеке тапсырмалар берілді. Суреттермен жұмыс, логикалық тапсырмалар берілді. Логикалық ойлауын дамыту мақсатында оқушыларға «Артық затты тап», «Суретшінің қатесін тап», «Бөліктен суретті жина» т.б тапсырмалар беріліп отырды. Бұл оқушыларға деңгейіне қарай жеке тапсырмалар берілді.

Д.А.Қонаев атындағы жалпы орта мектебінің 2022-2023 оқу жылындағы педагог - дефектологтың қараша айына жасаған Мәліметі

Қараша айында түзету-дамыту жұмыстары бағдарламаның төмендегі бөлімдері бойынша атқарылды:

- 1. Қарапайым сандық есептеуді қалыптастыру**
- 2. Қоршаған айналаны тану**
- 3. Тіл дамыту**
- 4. Ойын арқылы дамыту**

Арнайы сабаққа қатысып жүрген оқушыларды ортаға тарту, оңашаламау мақсатында спорттық қозғалыстық эстафеталық шара өткізілді. «Шынықсаң – шымыр боларсың» деген тақырыпта ұйымдастырылған шараға көңілді және қызығушылықпен қатысты.

Арнаулы жұмыстар: суреттердің айырмашылығын табу, тиісті түстерге бояу, оқу жылдамдығын анықтау, әріптерді тану және оқу дағдыларының меңгерілу деңгейі т.б. жүргізіліп отырады.

Балалардың көңіл-күйін көтеру, логикалық ойлауын, ой-өрісін дамыту, қарым қатынастарын нығайту, ынтымақты болуға баулу мақсатында сабақтар өткіземін.

Оқушылардың ұсақ моторикасын дамыту мақсатында күріш, бұршак, макта, қағаз қиындылары және т.б. материалдарды пайдаланып суреттерді құрастырып, жапсырып, сурет салуда жұмыстандым.

**Д.А.Қонаев атындағы жалпы орта мектебінің 2022-2023 оқу жылындағы
педагог - дефектологтың желтоқсан айына жасаған
Мәліметі**

Желтоқсан айында әр сыныптың сабақтарына жекелей қатысып оқу үлгерімі жағынан, тіл кемістігі жағынан, оқушылардың жалпы психологиялық ахуалы қадағаланды. Үйде оқитын 8 – 10 –шы сыныптағы оқушыларға "Біз өмірді сүйеміз!" тақырыбында баяндама оқылды! Сондай ақ 5 сынып оқушыларының 10-11 жастағы балалардың жеткіншектік даму кезеңіне түскенін ескеру, қарым қатынастың дамуындағы психологиялық даму деңгейінің жоғарлауы, оқушылардың пәндік бейімделуіне назар аударып жағдай жасау, орта буынға бейімделуі, жаңа мұғалімдерге бейімделуін анықтау мақсатында психологпен бірлескен жұмыстар жүргізілді.

- Ауызша сөйлеу тілінің бұзылыстарын түзету. Тілдік моториканы қалыптастыру және дамыту; просодикалық элементтерді дамыту; дыбыстау бұзылыстарын түзету; фонематикалық қабылдауды қалыптастыру және дамыту; сөйлеу тілінің кемшіліктерін жою және лексико - грамматикалық жағын жетілдіру бойынша қажетті ойын жаттығулары жүргізіліп отырды.

**Д.А.Қонаев атындағы жалпы орта мектебінің 2022-2023 оқу жылындағы
педагог - дефектологтың қаңтар айына жасаған
Мәліметі**

Қаңтар айында - Оқушылардың жазба тіл бұзылыстарының алдын алу. Балалардың психофизиологиялық деңгейіне сәйкес тілдік және тілдік емес жаттығулар арқылы функционалды негіз және жағымды орта қалыптастыру мақсатында және де оқушылардың жазба тіліндегі бұзылыстарды түзету. Сауат ашуға қажетті тілдік және тілдік емес дағды және функцияларды дамыту; талдау және жинақтаудың фонематикалық дағдыларын қалыптастыру мақсатында көрнекілік бейнелі құралдарды пайдалана отырып дамыту жаттығулары жүргізілді. Мұғалім логопед сөйлеу тілі жалпы дамымаған фонетика-фонематикалық жетіспеушілік, сөйлеу тілінің бұзылуы бар оқушылармен біршама жұмыстар жүргізілуде. Жұмыстарды жүзеге асыру барысында ата-аналармен сауалнама парақшасы толтырылған және оқушылардың сөйлеу карталары жасақталған. Мектебіміздегі логопед жұмыстарында тіл кемшіліктерін ұсақ-қол моторикасын, логикалық ойлау қабілетін, сөздік қорын байланыстырып сөйлеуін тексеруге арналған құрал-жабдықтар, айналар, тақта, әдістемелік құралдар, іс-қағаздары және көрнекіліктер пайдаланылады. Ең алдымен оларды тілге жасалатын қабілетін, сөздік қорын байланыстырып сөйлеуін тексеруге арналған құрал-жабдықтар: айналар, тақта, құрал-жабдықтар, айналар, тақта, әдістемелік құрал, іс-қағаздары және көрнекіліктер пайдаланылады және оларды тілге жасалатын артикуляциялық жаттығулармен таныстырып, жасалу жолдары айтылды. Сонымен қатар қолдың ұсақ моторикасына жаттығулар: мозайкамен жұмыстар, суреттер бояу, ілгек қадау және күнделікті тыны салу жаттығулары жасалынды. Жоғарыда айтылып кеткен жаттығулардың барлығы да күнделікті сабақтан барысында жасалып отырылды.

**Д.А.Қонаев атындағы жалпы орта мектебінің 2022-2023 оқу жылындағы
педагог - дефектологтың ақпан айына жасаған
Мәліметі**

Ақпан айында

- Оқушылардың даму динамикасының ерекшеліктерін анықтау мақсатында сабақ барысында бақыланды.
- Жеке кеңес беру. Әр ата-ананың жеке-кей сұрақтарын кеңес беру.
- 2 – 4 сынып оқушыларымен «Наурыз-Көктем» тақырыбында сыныптан тыс сабақ өткізілді.
- Көрнекі-дидактикалық құралдар мен жұмыс орнын дайындадым;
- Ерекше білім беруді қажет ететін оқушылардың сынып ішіндегі ойын, оқу әрекетін сырттай бақылау бойынша МАД, 1^а, 1^б сыныптардың сабақтарына ендім. Нәтижесінде ерекше білім беруді қажет ететін оқушылар өздерін еркін ұстады, сөз арасында кейбір әріптерге тілі келмеуіне байланысты өз ойын толық жеткізе алмады.
- Сонымен қатар ақпан айында үйде оқытылатын оқушылардың ата-аналарымен байланысып сұхбаттастым. 8^а- сынып оқушысы Төленді Акботаның ата - анасымен жеке кездеу ұйымдатырып қызы Төленді Акботаның сабақ үлгерімі жайлы, денсаулығы жайлы әңгімелестік.
- 10- Сынып оқушысы Абайбекова Сымбаттың анасымен кездесіп, оқушының қазіргі таңда денсаулығы жақсарып келе жатқандығы жайлы анасы айтып өтті, сонымен қатар өтіліп жатқан пән мұғалімдеріне алғысын білдіретіндігін айтты.

Д.А.Қонаев атындағы жалпы орта мектебінің 2022-2023 оқу жылындағы педагог - дефектологтың наурыз айына жасаған Мәліметі

Наурыз айында

- Оқушылардың даму динамикасының ерекшеліктерін анықтау мақсатында сабақ барысында бақыланды.
- Бала дамуының әлеуметтік жағдайын ескере отырып, жеке дамыту бағдарламасын жүргізді.

9-10 сынып оқушыларымен «Сықырлы музыка» жаттығуы жасалды.

Бастауыш сынып мұғалімдерімен байланыс орнатылып, Кеңес берілді.

Д.А.Қонаев атындағы жалпы орта мектебінің 2022-2023 оқу жылындағы педагог - дефектологтың қаңтар айына жасаған Мәліметі

Сәуір айында

- Әр тоқсан сайын түзету-педагогикалық жұмысқа түзетулер енгізілді.
- Отбасы жағдайында ерекше білім беруге қажеттіліктері бар және тәрбиелеу мәселелері бойынша ата-аналарына кеңестер берілді.

- Бастауыш сынып оқушыларымен «Сыйқырлы саусақтар» жаттығуы жасалды.
- Педагогтармен, психологпен, мектеп медбикесімен тіл кемістігі бар балаларға ортақ көмек көрсететілді
- Ата аналарға психологпен бірлесіп кеңес берілді.
- Пән мұғалімдерге психологпен бірлесіп кеңес берілді.

Мамыр айында

- Даму динамикасын және жыл бойы жүргізілген жұмыстың нәтижелілігін анықтау мақсатында бастауыш сынып оқушылары диагностикалық тексеруден өткізілді.
 - Жыл бойы жүргізілген жұмыстың нәтижелілігін анықтау арқылы балаларға көмек көрсетілді.
- Ерекше білім қажет ететін балаларды оқытуда ақпараттық технологияларды қолдану игерілді.
- Жалпы ата-аналар жиналысына қатысу;
 - Баяндама оқу, түсінік жұмыстарын жүргізу;

Педагогикалық ұжым – бір жақты ойлайтын, шығармашылық тұлғалар біріккен, өз ісін білетін мамандар тобы. Біз тәрбиеленушілеріміздің даму кемшіліктерін кешенді түзетуге, олардың компенсаторлық даму механизмдерін қалыптастыруға, біздің педагогтар тарапынан білікті көмек алуға жағдай жасаймыз. Біз әр оқушымыздың жетістігіне қуанамыз!

Дефектолог: *Д.Ж. Жабағиева*